

Het ongepubliceerde
pleidooi

Gerard Fieret, de Haagse fotograaf, tekenaar, schilder en dichter, is op 22 januari 2009 overleden. Bij wijze van In Memoriam een herinnering aan hem die niet eerder is gepubliceerd.

Het ongepubliceerde pleidooi

Zeven uur in de ochtend. In de verte klinkt een telefoon. Ik droom...of toch niet? Als ik de hoorn tegen mijn slaaphoofd druk hoor ik een stem. 'Mit Gräfin Von Hofmannstahl aus Berlin. Guten morgen'. Een stem als Zarah Leander. In mijn halfslaap krijg ik visioenen: lange benen, een slanke taille en hoge boezem. Droomvrouw.

Gräfin Von Hofmannstahl begint een verhaal te vertellen waar ik geen touw aan vast kan knopen. Het gaat over bergen en dalen, luxe auto's en de relatie van Von Ribbentrop met Churchill, waarin de Gräfin kennelijk een rol heeft gespeeld. Het begint me te dagen. Een soortgelijk verhaal heb ik eerder gehoord. Langzaam word ik wakker en zie het gezicht van Gerard Fieret voor mij, zittend aan een tafeltje in Pulchri, één van zijn fantastische verhalen vertellend.

'Sliep je nog?'

'Ja natuurlijk'.

'Het spijt me, ik zat je gedichten te lezen en moest je bellen'.

'Ja Gerard'.

'Ze zijn mooi'.

'Ja Gerard'.

'Ga maar weer slapen'.

'Nee Gerard, dat lukt niet meer'.

Gerard Fieret is niet alleen fotograaf, tekenaar en dichter, maar bovenal verhalen verteller. De sprookjes van Gerard. Met veel historische figuren, schoonheid, erotiek, geweld en bedrog. De sprookjes van Gerard zijn nooit opgetekend. Het waren vulkanische erupties waaraan de herinneringen als lava zijn gestold.

Maar niet de herinneringen aan die avonden dat we samen of gedrieën – Gerard was dol op vrouwen en niet in het minst op de mijne – bij Pulchri aten en dronken. En Gerard zijn eindeloze fantasieën spuide. Vuurwerk. Verrukkelijk.

Totdat hij niet meer verscheen. Hij had zich in de ogen van het bestuur van Pulchri misdragen. Ik was er niet bij, maar het had iets met een glas jenever te maken. Zo gaat dat in een kunstenaarssociëteit. Kunstenaars kunnen lastig zijn. En Gerard zeker. Dus was hij eruit gegooid en moest zijn avonden elders slijten.

Voor mij was dat onverteerbaar. En dus schreef ik een brief om in het blad van Pulchri te publiceren. Een pleidooi voor een kunstenaar. Hij werd geweigerd. In zijn wijsheid constateerde de redactie dat de brief literaire kwaliteiten niet ontzegd konden worden, maar dat men de discussie niet wilde voeren. Daarom hieronder de brief, gedateerd 9 mei 2001, voor het eerst openbaar.

Pleidooi voor Gerard Fieret

Het smart mij dat ik hem moet ontberen.

Tekenend op ronde viltjes met lijnen die zijn eenzaamheid omkaderen. Terwijl hij verhalen vertelt over de zijn geschiedenis. De Grieken zijn reisvrienden, Romeinen die zijn wetten schreven, monniken die hem volharding en geduld leerden, ridders die streden zonder vrees, en alle duivels, psychologen, volksmenners, dromers en vrouwen die de donkere jaren van de eerste helft van de vorige eeuw bevolkten. Zij allen wonen in hem.

Hij, de fotograaf van de ruige korrel. De Goya van het celluloid. De dichter van 'De lasso van de minnaar' voor wie kikkers en duiven dichterbij waren dan over wie hij schreef:

*... 'de ego's lanterfantent met
lantaarns in de hand
zij zoeken hun ego'.*

Het smart mij dat hij niet meer naast mij zit aan tafel, met zijn eigen hapje onder tafel, het glas galant acceptierend omdat het een eer is voor de gever, de vlekken van zijn duiven op de schouder. De oude bard, hoffelijk voor wie hem respecteren. Maar oh, die hem niet erkennen, de ridder van de wraak. Zijn zwaard is een jeneverglas dat hij leeggooit in de ogen van de gebreide truitjes die zijn huis opeisen als een veilig onderkomen voor de levensavond.

Het smart mij dat kunstenaars niet meer welkom zijn in een kunsthuis omdat kunstenaars worden gevreesd. Kunstenaars die de stilte verstoren omdat hun mateloze fantasie de wereld in beweging schopt.

Op 22 september 1983 schreef hij voor mij:

*'Zeg maar het is herfst
roestig ben ik
ontbladerend zelf
groen is nog verwachting'.*

Deze roestige dichter, nog steeds vol van verwachting in de winter van zijn leven, heet hem weer welkom opdat wij hem weer mogen vrezzen.

De weigering van de 'onafhankelijke' redactie van het Pulchri blad, overigens beantwoord door de secretaris van het bestuur, deed mijn rechtvaardigheidsgevoel steigeren en ik besloot wraak te nemen door mijn brief aan Caspar Postmaa van de Haagse Courant ter publicatie aan te bieden. Dat had ik beter niet kunnen doen, want zoals een columnist betaamt maakte hij er een geheel eigen verhaal van, waarbij oude legendes over Gerard werden opgerakeld en mijn brief slechts als aanleiding werd gebruikt.

Het gevolg: een razende Gerard aan de lijn.

Door hem de brief te sturen kon ik alles rechtzetten. Als dank stuurde hij mij een geïllustreerd bierviltje.

Deze geschiedenis is relevant nu de Haagse Kunstkring Gerard tot erelid heeft benoemt. Een terecht eerherstel, want naar ik verneem heeft ook de HKK Gerard ooit geschorst.

Een verkorte versie van dit verhaal is gepubliceerd in de weekkrant Den Haag Centraal eind januari 2009.